

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Test 17

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. Cím és szöveg összefüggése **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A cím utal Kölcsey Zrínyi éneke/dala c. első versére, a könyörgés beszédhelyzete, 'szenvető hazaképe,' az eltékozolt áldás, saját magunk okozta pusztulás a Hymnusra; megidézi a a XVII. századi költőtárs értékrendjét: a nemzet problémái erkölcsi gyökerűek; a haza védelme a legnagyobb érték; szerepvers, belső vita: Zrínyi nevében szólal meg, indulatosan, szenvedélyesen, megszólítottja a görög mitológiából származó sors, végzet; nemzethalál gondolata elégikus hangvétellel stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. A vers ellentétei **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A vers szervezőelve az ellentét: Zrínyi szólama és a Sors; idő- és értékszembesítés: múlt – jelen – jövő; áldás, „szent harc” – szenvedés, cselekvés, küzdés hiánya, gyáva faj – jobb fiak – ősz apák; nemzetpusztulás – „más hon/szózat/nép;” rút – szép; könyörgő – elutasító, törvénykező, mégis elégikus színezetű hang; mondatok modalitása: könyörgő, felkiáltó – számonkérő, kérdő mondatok, utolsó szakasz első mondata: kijelentő, tényszerű, megkérdőjelezhetetlen: „Törvényem él.” stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

c. A műben megfogalmazott romantikus vízió **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A romantikus vízió, látomás képe: l. a 3. szakasz végén: „Ah, tarsd meg őt, a hűv anyát, teremnek/Tán jobb fiak, s védvén állják körül.” - a lírai én reménykedése bibliai motívum: csak a 'rút szenny', a bűnös pusztul – a hű, az igaz új nemzetet teremt; elbizonytalanodása: l. „tán” módosítószó; 4. vsz. végén: nemzethalál, bűnhődés, s más nemzet születésének romantikus képei stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. A mű stílusirányzata

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. A klasszicizmus jegyei: szabályos, kiegyensúlyozott szerkezet, egyértelmű mondanivaló, a verselés jellegzetességei: jambikus sorok és keresztrímek kimért pontossága; a romantika jellegzetességei: az ellentétre épülő szerkesztésmód, a nemzethalál, más nemzet születésének gondolata, az ellentétek és túlzások jelenléte, a szenvedélyesség, a végletesség, zaklatott képek, az érzelmi telítettség stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Pl. A Mona Lisa a Louvre leglátogatottabb kiállítási tárgya, naponta tízezren fordulnak itt meg. Művészi értékén kívül tehát jelentős szerepe van abban, hogy bevonzza a látogató közönséget, így hatalmas bevételi forrást jelent.

5 pont

b. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése. Rövid válasz fogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *Leonardo da Vinci (1452-1519) festménye száz lépéssel kerül arrébb július 16-án este a világ egyik legnagyobb és leglátogatottabb múzeumában, és másnap ugyanúgy látható lesz a Médicis Galériában egy 12 méter magas betonfalra helyezett klimatizált üvegburában, mint ahogy eddig.*

5 pont

c. A kommunikációs funkció (tájékoztatás, felhívás) megnevezése (2 pont), indoklás (3 pont)

5 pont

d. Témához való igazodás

5 pont

A beszámoló követelményeinek betartása

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott novella műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Mikszáth*: lírai, anekdotikus novella; metonimikus történetalakítás: életkép és anekdota; szóbeliséget imitáló elbeszélői hang, jelenléte hangsúlyos, elnéző-humoros-megértő hangnem; az információk tudatos „adagolása”, ráérős, kényelmes előadásmód, késleltetés, elhallgatások, várakozást, kíváncsiságot kelt; metaforikus összefüggések; alaphelyzet: a várakozás, többértelmű; helyszín: falusi környezet: malom; a bágyi patak; szereplők: Vér Klára, Gélyi János, az őrlésre várakozók; bonyodalom a szóbeszédben keletkezik; zárlat: csattanó, csoda kétértelműsége;

Krúdy: klasszikus modern lírai novella, keretes szerkezetű: alaphelyzet: emlékezésé, Szindbád álmodozás, elvágódás állapotában; utazás toposza: Sz, emlékező tudata; szimbolikus tér, idő: városka, folyó, híd, cukrászda; toronyóra, alkonyat; belső idő; csattanós zárlat, nyitott vég; ismétlés, helyettesítés eljárásai, alakmásos technika, részletezés, az E/3, az elbeszélő mindentudó, nézőpontja nem rögzített stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. férfiszerep és értékrend a műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Mikszáth*: Gélyi János, legényember, a csábító, szenvedélyes szerető, házasságtörő férfi típusa; egytulajdonságú, romantikus szereplő, várakozása elindítja a történetet, mely szóbeszédben keletkezik; kitartó, elszánt, eléri a célját; külső leírása: „köpcös, zömök legény,” udvarlásának fokozatait lírai leírásokon keresztül, sejtető utalásokkal ábrázolja az elbeszélő: I. tekintete metaforikus összefüggésben megjelenített, beszéde fojtottsága, szaggatottsága indulatait, vágyakozását jelzi; az anekdotikus csattanó az elbeszélő elnéző, megértő magatartását tükrözi, az antropomorfizált természet által mond értékítéletet I. gúnyos suttogás;

Krúdy: Szindbád a szerelem vándora, a női szépség ismerője, hódítója és imádója I. női alakok szépségének részletezése, apró emléktárgyak őrzése, a női szerepek tanulmányozása; az emlékezés öröme, melankólia, az álmodozás, az ábrándozás, az önsajnálattal jellemző rá, szerepjátszás; Szindbád-novellákban egyazon figura különböző alakmásai jelennek meg; a szereplő megsokszorozódása; a többi szereplő valamelyike is Szindbád alakmása; életkorok szembesülése, személyiség és szerep konfliktusa, Szindbád, a hajós – I. Ezeregyéjszaka meséi –: a mesehőshöz hasonlóan Krúdy Szindbádjá is utazik: ám az ő utazásai általában visszatérések, valamilyen helyzetnek, személynek, hangulatnak a megkeresésére indul a múltba; így utazásai az emlékezés allegóriái I. A hídon: az egykori szerelmes fiatal énjét akarja felkeresni, de a medaillonba foglalt képe apai mivoltával és a hajdani cukrásznő helyett a saját leányával szembesüli; a fiatal tiszt és a pápaszemes öregúr szimbolikus szerepe stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a szereplők ábrázolásának eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Mikszáth*: Vér Klára és környezete közötti ellentét; mássága a külső megjelenítésben, viselkedésben, normaszegő; lírai ábrázolásmód: jelzők halmozása: aranypaszománnal övezi derekát, liliomderék, csillogó veres haj, alakjához a hangsúlyozott testiség társul; a haj motívuma: Gélyi János szerelmének legfőbb oka, a „közvéleményt” megszemélyesítő Pillérné szemében Vér Klára „rosszféleségének” jele lesz; a női szereplők kétértelmű, sejtető megnyilatkozásai is ezt erősítik; Gélyi Jánossal való kapcsolata metaforikus utalásokkal megjelenített; antropomorfizált természeti képek: szereplők gondolatai, érzései I. napfény – Gélyi János szeme, Vér Klára arcának pirosodása párhuzam; a közvélemény értékítélete metonimikus összefüggésekben sejtetett: napfény – őrlő asszonyok nyelve párhuzama, a szubjektív elbeszélői hang Vér Klarával szemben elnéző;

Krúdy: alakmásos technika: Szindbád – sarkantyús tiszt: múltbeli, fiataalkori énje, sarkantyú csengése, hiánya utal az idő múlására – pápaszemes öregúr: jelenbeli, öregkori énje; Amália és leánya; Szindbád és leánya találkozás, a medaillon katonakorú fiataalkori énjével való szembesülése, önleplezés hiánya, rejtőzködés, kapcsolatfelvétel képtelensége, visszafordíthatatlan idő, a leány magatartásbeli változásai: kíváncsi, vendégként tekint rá, kiszolgálja, elutasító, haragos stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. archetipikus motívumok

5 pont

Probă scrisă la limba și literatura maghiară maternă

Test 17

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont**

(pl. *Mikszáth*: Vér Klára archetipikus szereplő: hűtlen feleség, csábító nimfa, boszorkány, a nevén kívül erre utal a veres haja is; a veres haj, Vér Klára legfőbb jellemzőjeként, az önmagát és másokat is elpusztító, szinte „túlvilági” vonzerő és szerelem jelképe lesz, hiszen a vörös egyrészt a vérrel áll rendkívül szoros kapcsolatban, másrészt pedig „jelképe a napnak, tűznek, villámnak”, s a Klára név jelentése: világos, fényes, ragyogó; Kocsipál Gyuri, a molnárlegény alvilági, ördögi vonásokkal rendelkezik I. esővarázslása, a csábításban, a csodában való részvétele;

Krúdy: Szindbád az élet és a szerelem örök vándora; alkonyat – a mulandóság archetípusa; a novellák jelentős részében a főhős éjszaka emlékezik vissza ifjúságára, éjszaka utazik emlékei színhelyére, vagy éppen az visszaidézett esemény történt éjjel, vágató folyó – a folytonosan előrehaladó idő, élet – halált összekötő sorsszimbólum; híd – az idősíkok: jelen és múlt közti kapcsolatot megteremtő; idő archetípusa – a leírásban megjelenített tárgyak is az időt sűrítik magukba I. kopott aranyos betűk, öreg, pohos toronyka; a megállott toronyórák nem mérik az időt: „Valami olyan időt mutattak az órák, amilyen talán soha sincs”; ezt ellenpontozza a faházikóba rejtett óra halk ketyegése; az elbeszélést nem a külső, folyamatosan előre haladó, lineáris idő szervezi, hanem az emlékező tudat belső ideje, amely képzettársításokon alapuló, csapongó időszerkezetet eredményez stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**,

részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**,

részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**,

kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása **5 pont**,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása **4 pont**,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat **3 pont**,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat **2 pont**,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra* **1 pont**.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.